

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060209

DOM
2013-06-03
Stockholm

Mål nr
P 1574-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-02-04 i mål nr P 4923-11,
se bilaga A

KLAGANDE

1. Myndighetsnämnden i Ystads kommun

2. B W

Ombud: Advokaten M N

MOTPART

Wede Växt AB, 556279-4346

Ombud: Advokaterna R L och H E

SAKEN

Bygglov för två vindkraftverk på fastigheten Y i Ystads kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom och
återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för förnyad handläggning.

Dok.Id 1079523

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

BAKGRUND

Myndighetsnämnden i Ystads kommun beslutade den 26 april 2011 att avslå Wede Växt AB:s (bolagets) ansökan om bygglov för två vindkraftverk på fastigheten Y i Ystads kommun. Bolaget överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Skåne län. Av skälen till länsstyrelsens beslut framgår att länsstyrelsen fann att etableringen ifråga kunde godtas vid en prövning enligt 2 kap. och 3 kap. 1 § i den numera upphävda plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, men att etableringen skulle medföra sådana betydande olägenheter för omgivningen i form av bullerstörningar och i viss mån skuggkastning att bygglov ändå inte kunde beviljas. Länsstyrelsen avslog därför överklagandet.

Bolaget överklagade länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen, som i domskälen uttalade bl.a. följande.

Länsstyrelsen har i det överklagade beslutet gjort bedömningen att uppförandet av de aktuella vindkraftverken på de i ansökan angivna platserna kan godtas vid en prövning enligt 2 kap. och 3 kap. ÄPBL. [...] Det är endast bolaget som har överklagat länsstyrelsens beslut och överklagandet gäller om de planerade vindkraftverken på den angivna platsen strider mot 3 kap. 2 § ÄPBL. Mark- och miljödomstolens prövning i målet är därför begränsad till att pröva om det sökta bygglovet är förenligt med bestämmelsen i 3 kap. 2 § ÄPBL.

Mark- och miljödomstolen bedömde därefter att etableringen inte skulle medföra fara eller betydande olägenheter för omgivningen i den mening som avses i 3 kap. 2 § ÄPBL och fann att bolaget skulle beviljas bygglov.

Mark- och miljödomstolens dom har nu överklagats av myndighetsnämnden och av B W, närboende till den fastighet där vindkraftverken avses uppföras.

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Myndighetsnämnden har – som det får förstås – yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och fastställa nämndens beslut.

Myndighetsnämnden har, såvitt nu är av intresse, anfört bl.a. följande. Mark- och miljödomstolen har endast tagit hänsyn till den nya information som bolaget lämnat om att det med nya metoder är möjligt att begränsa buller och skuggning till tillåtna värden. Länsstyrelsens synpunkter på själva lokaliseringen med avseende på påverkan på landskapet och kulturmiljön prövades inte. Mark- och miljödomstolen har inte tagit hänsyn till nämndens invändningar mot länsstyrelsens bedömning i den delen. Nämnden anser att hela ärendet ska prövas, dvs. både om platsen är lämplig med avseende på själva lokaliseringen i landskapet och om buller och skuggpåverkan ligger inom acceptabla gränser för boende i området.

B W har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja mark- och miljödomstolens dom och fastställa länsstyrelsens beslut, alternativt återförvisa målet till mark- och miljödomstolen för förnyad prövning.

B W har utvecklat sin talan såvitt avser frågan om återförvisning i huvudsak enligt följande. Mark- och miljödomstolen har i sin dom inskränkt prövningen på ett felaktigt sätt när domstolen begränsat prövningen till frågan om det sökta bygglovet är förenligt med 3 kap. 2 § ÄPBL. Länsstyrelsen har visserligen i sitt beslut ansett att det inte finns hinder mot den ansökta vindkraftsetableringen enligt 2 kap. och 3 kap. 1 § ÄPBL, men länsstyrelsens beslut har dock inneburit att bygglovsansökan avslogs. En grundläggande rättsprincip är att domskäl inte kan överklagas. Detta får även anses gälla motiveringen i en myndighets beslut. **B W** har därför varken haft anledning eller ens rätt att överklaga länsstyrelsens beslut, eftersom beslutet gick hennes väg. Samtidigt har både **B W** och myndighetsnämnden fört talan i mark- och miljödomstolen och har där argumenterat mot länsstyrelsens slutsatser vad gäller bedömningen enligt 2 kap. och 3 kap. 1 § ÄPBL. Mark- och miljödomstolen har inte beaktat den argumentationen. Mark- och miljödomstolen har därmed begått ett grovt rättegångsfel. Någon möjlighet för Mark- och miljööverdomstolen att reparera felet finns inte med hänsyn till instansordningens princip.

Bolaget har såvitt avser frågan om återförvisning yttrat att bolaget är av den uppfattningen att för det fall någon ytterligare prövning behöver ske av om bygglovsansökan uppfyller kraven i 2 kap. och 3 kap. 1 § ÄPBL bör den prövningen – med hänsyn till instansordningens princip – lämpligen ske i mark- och miljödomstolen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

B W bor såvitt framkommit cirka 800 meter från ett av de planerade vindkraftverken. Mark- och miljööverdomstolen finner att B W får anses berörd av mark- och miljödomstolens avgörande på sådant sätt att hon har klagorätt.

I målet ska, som underinstanserna funnit, bestämmelserna i ÄPBL tillämpas. Av 8 kap. 12 § ÄPBL följer att ansökningar om bygglov, för en åtgärd inom områden som inte omfattas av detaljplan, ska bifallas om åtgärden uppfyller bl.a. kraven i 2 kap. och 3 kap. 1 och 2 §§ ÄPBL. Både myndighetsnämnden och B W har anfört att mark- och miljödomstolen borde ha prövat frågan om det sökta bygglovet uppfyller kraven i 2 kap. och 3 kap. 1 § ÄPBL. Mark- och miljööverdomstolen gör i frågan om prövningens omfattning följande bedömning.

Såväl myndighetsnämnden som länsstyrelsen har avslagit bolagets ansökan om bygglov. Sedan bolaget överklagat länsstyrelsens beslut har vid bedömningen av bygglovsfrågan i mark- och miljödomstolen därmed samtliga förutsättningar för bygglov varit uppe till prövning. En prövning skulle därför ha skett enligt såväl 2 kap. och 3 kap. 1 § ÄPBL som övriga relevanta bestämmelser. En sådan prövning har dock inte gjorts. Det förhållandet att länsstyrelsens beslut inte gått emot vare sig myndighetsnämnden eller B W och att de därför inte kunnat överklaga det beslutet inverkar också på möjligheterna för mark- och miljödomstolen att avgränsa sin prövning på det sätt som skett.

Sammantaget finner Mark- och miljööverdomstolen att mark- och miljödomstolen inskränkt sin prövning på ett sätt som innebär att det där har förekommit ett grovt rättegångsfel. Felet kan antas ha inverkat på målets utgång och kan med hänsyn till instansordningens princip inte utan väsentlig olägenhet avhjälpas i Mark- och

miljööverdomstolen. Mark- och miljödomstolens dom ska därför undanröjas och målet återförvisas till mark- och miljödomstolen för förnyad handläggning.

Bolaget har yttrat sig särskilt över frågan om återförvisning. Med hänsyn till utformningen av B W:s och myndighetsnämndens talan får det anses uppenbart obehövt att klagandena yttrar sig särskilt beträffande frågan om återförvisning.

Vid denna utgång saknas skäl att ta ställning till parternas yrkanden i övrigt.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark och Åsa Marklund Andersson, referent, tekniska rådet Tommy Åström samt adjungerade ledamoten Anna Stenberg.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen André Mossberg.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen
Enhet 3:2

DOM
2013-02-04
meddelad i
Växjö

Mål nr P 4923-11

KLAGANDE

Wede Växt AB

Ombud: Advokat R L samt jur. kand. H E

MOTPART

Myndighetsnämnden i Ystads kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut 2011-11-04 i ärende nr 403-10109-11, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för två vindkraftverk på fastigheten Y, Ystads kommun

---

DOMSLUT

Mark och miljödomstolen upphäver myndighetsnämndens och länsstyrelsens beslut och visar målet åter till myndighetsnämnden för fortsatt handläggning.

Dok.Id 234038

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: MMD.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:30

BAKGRUND

Myndighetsnämnden i Ystads kommun (nedan nämnden) har den 26 april 2011 beslutat att avslå Wede Växt AB:s (nedan bolaget) ansökan om bygglov för två vindkraftverk på fastigheten Y i Ystads kommun.

Nämndens beslut överklagades av bolaget till Länsstyrelsen i Skåne län (nedan länsstyrelsen) som avslog överklagandet.

Bolaget har nu överklagat länsstyrelsens beslut.

YRKANDEN M.M.

Bolaget yrkar att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, beviljar bolaget bygglov för två vindkraftverk på fastigheten Y i Ystads kommun.

Som grund för överklagandet anförs att utbyggnaden av vindkraftverken i enlighet med ansökt utformning och lokalisering uppfyller förutsättningarna i 8 kap. 12 § ÄPBL.

Bolaget hänvisar till vad som anförts i bolagets överklagande av nämndens beslut till länsstyrelsen. Av länsstyrelsens beslut framgår att något hinder för etableringen enligt 2 kap. och 3 kap. 1 § ÄPBL inte föreligger. Således återstår det att fastställa att den ansökta utbyggnaden av vindbruk är förenlig även med 3 kap. 2 § ÄPBL med beaktande av den omgivningspåverkan i form av ljud och skuggbildning som utbyggnaden medför.

Beträffande ljudpåverkan från de planerade vindkraftverken har de beräkningar som utförts följt den av Naturvårdsverket rekommenderade metoden utvisande ett ”värsta fall” utifrån konstant medvind mot ljudmottagaren från samtliga verk vid den vindhastighet där ljudet är som högst.

Av det i ansökan presenterade underlaget framgår att ljudpåverkan understiger det i praxis tillämpade begränsningsvärdet för vindkraftsverksamhet, 40 dB(A), vid

kap. 2 § ÄPBL avsedd betydande olägenhet för omgivningen genom rörliga skuggor föreligger följaktligen inte.

Nämnden har yttrat sig i målet och anför i huvudsak följande.

Vindkraftsetablering på den aktuella fastigheten har tidigare varit föremål för prövning. Dåvarande byggnadsnämnden i Ystads kommun beviljade bygglov för de två verken den 19 augusti 1998. Beslutet överklagades av kringboende till länsstyrelsen som upphävde bygglovet den 14 april 2000. Motiveringen var det öppna landskapets stora kulturvärde med närheten till Örums by och Örumshuset och att sammanhängande kulturmiljöer på slätten kräver stora skyddsavstånd för att de kulturhistoriska värdena inte ska spolieras. Länsstyrelsen beaktade också de olägenheter som vindkraftverken kan medföra för de omkringboende. Beslutet överklagades sedan av markägaren. Ärendet behandlades i Kammarrätten som sedan överlämnade det till regeringen (miljödepartementet). Regeringen gick på länsstyrelsens linje och avslog överklagandet den 27 juni 2002. Sedan har en ny ansökan lämnats in av bolaget, vilket är föremålet för nu aktuell prövning.

Vindkraftsplanen är ett tillägg till kommunens översiktsplan och antogs av kommunfullmäktige den 17 februari 2011. I planen har man tagit hänsyn till bebyggelse, kyrkor, slott, infrastruktur, totalförsvaret, kultur- och naturmiljöer, strandskydd med mera. Olika intressen har behandlats och vägts in i bedömningen och slutligen har en landskapsanalys gjorts och några områden har därefter slutligen blivit kvar. Dessa områden ska inte förväxlas med att de per automatik är lämpliga för vindkraft, utan enbart att de är möjliga att pröva för vindkraftsetablering.

Det nu aktuella området är inte ett område som i vindkraftsplanen pekats ut som möjligt att pröva för vindkraftsetablering. Vindkraftsplanens syfte har varit att peka ut områden som är lämpliga för prövning av vindkraft. Det är enbart dessa områden som kommunen finner möjliga att pröva för vindkraftsetablering, underförstått att övriga områden är olämpliga.

Vindkraftsplanen är ett tillägg till kommunens översiktplan och kommunen vill påpeka att det är av stor betydelse att framtida vindkraftsetableringar överensstämmer med intentionerna i kommunens översiktplan. Den nu aktuella platsen är inte lämplig för vindkraft enligt kommunens tillägg till översiktplanen.

Länsstyrelsen har nu gjort en helt annan bedömning än vad som tidigare gjorts vad gäller prövning enligt 2 kap. och 3 kap 1 § ÄPBL. Kommunen vill påpeka att det flacka landskapet på den aktuella platsen innebär att avvikelser i höjdläge har stor påverkan på landskapsbilden samt att Fröslövsån är viktig i landskapet trots att den inte är av riksintresse för naturvård eller avsatt som naturreservat. Landskapet i övrigt är uppodlat varför naturmiljön kring Fröslövsån är extra viktig. Kommunen vidhåller även den tidigare bedömningen att kulturvärdena för Örumshuset och Örums by kommer att skadas påtagligt av de planerade vindkraftverken.

Länsstyrelsen konstaterar att uppförande och drift av vindkraftverk till en viss del påverkar landskapsbilden, men att landskapet i det aktuella området redan är påverkat av bland annat vindkraftverk, silos och kraftledningar. Kommunen vill dock påpeka att även om det finns vindkraftverk i norr och öster om det aktuella området innebär inte detta per automatik att platser i närheten är lämpliga för vindkraft. Vad gäller kraftledningar så kommer en av de befintliga ledningarna i området att försvinna då den kommer att grävas ner i jorden. Konstateras kan också att anläggningar för jord- och lantbruk inte har samma inverkan på kulturmiljön och landskapet jämfört med vindkraftverk som är betydligt mer skrymmande, höga anläggningar.

Beträffande vad bolaget framför i sitt överklagande konstaterar kommunen att det enligt bolagets beräkningar visserligen går att reducera ljudpåverkan men att det i åtminstone fall 1 finns två närliggande fastigheter som ligger mycket nära gränsen, det vill säga på 39,7 dB (A) respektive 39,3 dB(A) och för den egna fastigheten är värdet 43,9 dB(A) enligt de nya beräkningarna. Som bolaget själv redovisat klarar man inte att komma under gränsen 40 dB(A) på den egna fastigheten i något av de redovisade fallen. Att den egna bostadsfastigheten hamnar inom ett område över 40 dB(A) får anses som tveksamt utifrån lämplighetssynpunkt. Den samlade effekten

av buller från jordbruk och vindkraft i närheten av bostadshuset kan innebära en olämpligt hög bullernivå för boende, även om bullret härrör från den egna verksamheten.

Sammantaget vidhåller således nämnden att beslutet att inte bevilja bygglov för de båda vindkraftverken på fastigheten Fröslöv 2:3 ska kvarstå.

Bolaget har i yttrande över nämndens yttrande anfört i huvudsak följande.

Bolaget vidhåller att utbyggnaden av vindkraftverken i enlighet med ansökt utformning och lokalisering uppfyller förutsättningarna i 8 kap. 12 § ÄPBL.

En översiktplan är inte bindande. I förevarande mål gör dock nämnden gällande att vinkraftsplanen i själva verket ska tillmätas den betydelsen att endast de områden som pekats ut som lämpliga för prövning av vindkraftsetablering är möjliga att bli föremål för sådan prövning.

Bolaget är införstått med att en aktuell och välövertvägd översiktsplan tillmäts stor betydelse vid prövning av en vindkraftsetablering såväl enligt plan- och bygglagen som miljöbalken. Bolaget vill dock understryka att de överväganden som gjorts vid framtagande av en kommuns vindkraftsplan inte kan medföra att en enskild bygglovsprövning därigenom ska anses avgjord. Innehållet i en vindkraftsplan kan således inte i sig utgöra skäl för att neka bygglov.

Beträffande ljudpåverkan på bolagets egen fastighet har bolaget låtit ta fram en fördjupad ljudberäkning. Resultaten av beräkningarna visar att befintliga omfattande byggnationer i anslutning till bostadshuset genererar en avskärmningseffekt i förhållande till de planerade vindkraftverken. Avskärmningseffekten medför att verksamheten kan bedrivas med god marginal till den i praxis tillämpade ljudnormen vid närliggande bostadshus, 40 dB(A).

För det fall mark- och miljödomstolen finner det påkallat hemställer bolaget att mark- och miljödomstolen håller syn på platsen.

Birgitta Wijkman, boende i Örum, har inkommit med yttrande i målet.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser i den äldre plan- och bygglagen (1987:10), här kallad ÄPBL, framgår av det överklagade beslutet.

Med hänsyn till det i målet bifogade materialet bedömer domstolen att målet i enlighet med 12 § lagen (1996:242) om domstolsärenden är så utrett som dess beskaffenhet kräver. Yrkandet om syn ska därför avslås.

Länsstyrelsen har i det överklagade beslutet gjort bedömningen att uppförandet av de aktuella vindkraftverken på de i ansökan angivna platserna kan godtas vid en prövning enligt 2 kap. och 3 kap. 1 § ÄPBL.

Däremot ansåg länsstyrelsen att de planerade vindkraftverken, med hänsyn till att den beräknade ljudnivån från vindkraftverken uppgår till 43,8 dB(A) på sökandens egen fastighet och strax under 40 dB(A) på minst två närliggande fastigheter, kommer att medföra sådana betydande olägenheter för omgivningen i form av buller och i viss mån skuggkastning att det strider mot bestämmelsen i 3 kap. 2 § ÄPBL.

Det är endast bolaget som har överklagat länsstyrelsens beslut och överklagandet gäller om de planerade vindkraftverken på den angivna platsen strider mot 3 kap. 2 § ÄPBL. Mark- och miljödomstolens prövning i målet är därför begränsad till att pröva om det sökta bygglov är förenligt med bestämmelsen i 3 kap. 2 § ÄPBL eller inte.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

I ett mål enligt ÄPBL är det en viss föreslagen byggnation med viss teknisk karaktäristika och viss användning som ska prövas. I detta mål är det uppförande av vindkraftverk som är föremålet för prövningen. Enligt 3 kap. 2 § ÄPBL ska vindkraftverken placeras så att de eller deras avsedda användning inte medför fara eller betydande olägenheter för omgivningen. Fastighetsgränser har i det fallet enligt domsto-

len ingen betydelse. Det innebär att om det finns bostäder i nära anslutning till den byggnad, eller i det här fallet vindkraftverk, som bygglovets gäller så ska samma bullerkrav tillämpas, oavsett om bostadshuset ligger på sökandens fastighet eller inte. Ett samtycke utgör inte ett skäl till annan bedömning.

Bolaget har till mark- och miljödomstolen redovisat fördjupad ljudberäkning som visar att ljudmissionen vid bostadshuset på sökandens fastighet Fröslöv 2:3 endast uppgår till mellan 36,1 och 37,7 dB(A), beroende på olika källjudsnivåer. Vid beräkningen har hänsyn tagits till befintliga ljudavskärmare i form av byggnader, såsom stallar och lador, samt träd runt Örumsgård. Det finns därför enligt domstolen inte skäl att neka bolaget bygglov på grund av buller från vindkraftverken vid bostadshuset på fastigheten Fröslöv 2:3.

Av utredningen i målet framgår vidare att den beräknade ljudnivån från vindkraftverken vid två närliggande bostadshus ligger strax under riktvärdet 40 dB(A). Enligt fast praxis vid prövning av vindkraftsetableringar enligt miljöbalken har villkor som innebär att den ekvivalenta ljudnivån 40 dB(A) utomhus vid bostäder inte får överskridas, bedömts tillräckligt för att säkerställa att olägenheter för människors hälsa och miljön inte uppkommer till följd av buller från vindkraftverk. Framgår det av ansökan att sökanden har möjligheter att efterleva ett sådant villkor erfordras inte någon marginal till det angivna värdet, se mark- och miljööverdomstolens dom 2013-01-24 i mål M 8236-12. Det finns enligt mark- och miljödomstolen inte skäl att göra någon annan bedömning vid prövning enligt ÄPBL. När det gäller skuggor från vindkraftverken så är det endast på sökandens fastighet, Fröslöv 2:3, som antalet skuggtimmar beräknas överstiga 8 timmar per år. Enligt bolaget finns möjlighet att installera skuggdetektorer som stänger av verken vid risk för skuggbildning vid ett visst bostadshus. Det finns alltså tekniska möjligheter att begränsa antalet skuggtimmar per år från vindkraftverket till vad som enligt praxis anses som rimlig nivå.

Sammanfattningsvis gör mark- och miljödomstolen bedömningen att uppförande av de i målet aktuella vindkraftverken på de angivna platserna inte kommer att medföra fara eller betydande olägenheter för omgivningen i den mening som avses i 3 kap. 2 § ÄPBL. Det finns därför inte skäl att på den grunden neka bolaget det sökta

bygglov. Eftersom länsstyrelsens i det överklagade beslutet gjort bedömningen att det sökta bygglov är förenligt med bestämmelserna i 2 kap och 3 kap. 1 § ÄPBL ska bolaget beviljas det sökta bygglov. Underinstansernas beslut ska därför upphävas. Med hänsyn till instansordningen bör dock målet visas åter till myndighetsnämnden som har att fatta det formella beslutet om bygglov.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 25 februari 2013.

Bengt Johansson

Mårten Dunér

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Bengt Johansson, ordförande, och tekniska rådet Mårten Dunér. Föredragande har varit beredningsjuristen Josefine Gällerspång.

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

BESLUT

1(8)

2011-11-04

403-10109-11

VÄXJÖ TINGSRÄTT 3:2	F. delg.
INKOM: 2011-12-16	
MÅLNR: P 4923-11	
AKTBIL: 2	

Vår referens
Rättsenheten
Ursula Gårdendahl
Länsassessor
Tel: 040/044 - 25 22 37
Tel: 040/044 - 25 24 29 (exp.)

Klaganden
Wede Växt AB
Ombud
Wistrand Advokatbyrå
Advokaten Carl Hagberg
Box 11920
404 39 GÖTEBORG

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

Ink 2011 -12- 16
Akt: P 4923 / 4
Aktbil: 2 rot. 3:2

Överklagande av Myndighetsnämnds beslut

Beslut

Länsstyrelsen avslår överklagandet.

Redogörelse för ärendet

Myndighetsnämnden i Ystads kommun beslutade den 26 april 2011 att inte bevilja Wede Växt AB bygglov för uppförande av två vindkraftverk med en maximalhöjd om 120 meter på fastigheten Fröslöv 2:3. Av beslutet framgår följande. Enligt den vindkraftsplan som antogs av Kommunfullmäktige i Ystads kommun 2011-02-17 så ligger inte fastigheten Fröslöv 2:3 inom de områden som pekats ut som lämpliga för prövning av vindkraftverk. Med beaktande av nu gällande vindkraftsplan och tidigare bedömning i högre instanser får området anses som olämpligt för etablering av de två vindkraftsverken och bygglov bör inte beviljas. Markanvändningen på fastigheten Fröslöv 2:3, där vindkraftverken är planerade, är åkermark. Landskapet är öppet, flackt och vindexponerat. Örumsån rinner fram ca 240 meter väster om de föreslagna platserna för vindkraftsetableringen. Örumsån är utträdad och omges av en smal gräsbevuxen skyddszon, några enstaka träd och buskar finns också utmed åkanten. Ån med omgivning är livsmiljö för vilda växter och djur och viktig för den biologiska mångfalden i det annars uppodlade landskapet. Det öppna landskapet med närheten till Örums by har också stort kulturvärde. Vindkraftsetablering på den aktuella fastigheten har tidigare varit föremål för prövning. Byggnadsnämnden i Ystads kommun beviljade bygglov för de två verken den 19 augusti 1998. Länsstyrelsen upphävde bygglovet den 14 april 2000. Motiveringen var det öppna landskapets stora

kulturvärde med närheten till Örums by och Örumshuset och att sammanhängande kulturmiljöer på slätten kräver stora skyddsavstånd för att de kulturhistoriska värdena inte ska spolieras. Länsstyrelsen beaktade också de olägenheter som vindkraftverken kan medföra för de omkringboende. Beslutet överklagades sedan av markägaren. Ärendet behandlades i Kammarrätten som sedan överlämnade det till regeringen (Miljödepartementet). Regeringen gick på Länsstyrelsens motivering och avtog överklagandet 2002-06-27. En ny Vindkraftsplan (tillägg till översiktsplan 2005) antogs av Kommunfullmäktige den 17 februari 2011. När olika restriktioner och intressen vägts samman samt när en landskapsanalys gjorts anses det aktuella området inte som lämpligt för prövning. Detta grundar sig bland annat på närheten till Fröslövsån som bedömts som ett värdefullt naturinslag i det annars uppodlade landskapet samt landskapsbilden i sin helhet. En anmälan enligt 21 § i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd har lämnats in till Ystad – Österlenregionens miljöförbund med bygglovsansökan. Direktionen för Ystad-Österlenregionens miljöförbund beslutade den 17 mars 2011 att förbjuda Wede Växt AB att bedriva den anmälda verksamheten på fastigheten Fröslöv 2:3.

Wede Växt AB har överklagat beslutet och anför i huvudsak följande. Beslut ska upphävas och ärendet återförvisas till nämnden för förnyad prövning. Myndighetsnämnden hänvisar i sitt beslut till en tidigare prövning av en vindkraftsetablering på platsen för tio år sedan. Sedan dess har den tekniska utvecklingen inneburit att man kan nyttja vindens energi på ett mycket effektivare sätt. Regeringens planeringsram för vindkraft innebär att vindkraften år 2020 ska ha möjlighet att leverera 30 TWh. Området som klaganden avser att uppföra vindkraftverken inom uppvisar exceptionellt bra vindförhållanden. Ett av skälen till avslaget var bedömningen att det öppna landskapet hade stora kulturvärden med närheten till Örums by och Örumshuset och att sammanhängande kulturmiljöer på slätten därför kräver stora skyddsavstånd för att de kulturhistoriska värdena inte skulle spolieras. Klaganden menar att området som de båda vindkraftverken ska uppföras inom utgörs av ett landskap som präglas av ett modernt och rationellt jordbruk. Detta innebär att lantbruket i stor utsträckning är motoriserat och att det finns en mängd moderna ekonomibyggnader såsom exempelvis djurstallar och silos i området. När det gäller vindkraftsetableringar i områden med kulturhistoriska inslag har Miljööverdomstolen i mål nr M 2602-07, angående en etablering på Öland, diskuterat hur avvägningen mellan olika intressena ska göras. Vid bedömningen av påverkan från etableringen på de två

närmaste byarna skulle beaktas att dessa redan i dagsläget var påverkade av byggnader och andra anläggningar som uppförts i modern tid. I den nu aktuella prövningen är de värdefulla miljöerna inte utpekade som riksintressen enligt 3 kap 6 § miljöbalken, utan utpekandet bygger på en regional bedömning av kulturvärdet. Nu aktuellt område är påverkat av i första hand det moderna jordbruket. Strax norr om Örumshuset passerar dessutom en kraftledning som försörjer bland annat Örums by med el. Av fotografi taget 150 meter öster om Örumshuset mot klagandens gård i nordväst framgår vyn från Örumshuset. Fotografiet bifogas. I Örums by har de gamla hantverkarhemmens små inägor avstyckats med nya hus. Senast detta skedde var kring år 2007. Byn är således redan idag påverkad av byggnader som uppförts i modern tid och som i högre grad får anses påverka byns karaktär och de värden som ska skyddas än klagandens vindkraftsetablering en dryg kilometer bort. Tidigare var även vägen genom Örums by en grusväg men den har på senare tid asfalterats. En etablering på klagandens fastighet i enlighet med ansökan kan därför inte påverka de skyddsvärda kulturmiljöerna på ett sådant sätt att bygglov av den anledningen inte ska kunna meddelas. Noteras bör även att på vardera sidan om de planerade verken finns två områden som i kommunens översiktsplan har utpekats som lämpliga för vindkraftsetableringar. När det gäller utblicken norrut från Örumshuset har således även kommunen gjort den bedömningen att vindkraftsetableringar åt detta håll inte påverkar kulturmiljön på ett sådant sätt att de ska vara uteslutna. Av de utredningar som klaganden redovisat framgår att den inverkan som kan förväntas från anläggningen genom ljud och rörlig skugga vid närliggande bostäder kommer att vara väl inom de nivåer som i fast praxis har gjorts i bygglovsärenden. Beträffande Vindkraftsplan framför klaganden att i slutfasen av arbetet med planen lyftes fastigheten Fröslöv 2:3 ut ur ett område som pekades ut som lämpligt för vindkraft. Orsaken till detta har angivits vara landskapsbilden och närheten till Fröslövsån. Knappt en kilometer från fastigheten i både östlig och västlig riktning finns emellertid områden som är utpekade i vindkraftsplanen som lämpliga för vindkraft. Etableringar inom dessa områden kommer att innebära lika stor påverkan på landskapsbilden och kulturvärdena som en etablering på klagandens fastighet. När det gäller Fröslövsån kommer etableringen av vindkraftverk på fastigheten inte att påverka naturvärdena i denna. Verken kommer att uppföras drygt 200 meter från ån och på behörigt avstånd från det strandskyddade området. Marken som kommer att tas i anspråk för verken utgörs av odlad jordbruksmark och hyser därmed inga större naturvärden.

Skäl för beslutet

Enligt punkten 2. i ikraftträdande- och övergångsbestämmelser till plan- och bygglagen (2010:900) ska äldre föreskrifter fortfarande gälla för mål och ärenden som har påbörjats före den 2 maj 2011 och mål och ärenden som avser överklagande av beslut i ett sådant mål eller ärende till dess målet eller ärendet är slutligt avgjort. I ärendet ska plan- och bygglagen (1987:10) därför tillämpas.

Enligt 8 kap 12 § PBL ska ansökningar om bygglov för åtgärder inom områden som inte omfattas av detaljplan bifallas om åtgärden uppfyller kraven i 2 kap PBL, inte ska föregås av detaljpaneläggning, inte strider mot områdesbestämmelser och uppfyller kraven i 3 kap PBL om byggnaders placering och utformning.

Enligt 2 kap 1 § PBL ska mark- och vattenområden användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade. Företräde ska ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning. Vid planläggning och i ärenden om bygglov och förhandsbesked ska bestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken (MB) tillämpas.

Enligt 3 kap 1 § MB ska mark- och vattenområden användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde ska ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning. Enligt kommentaren till MB ska en avvägning göras mellan å ena sidan intresset av att bevara mark- och vattenområden för framtiden och å andra sidan värdet av att ta det i anspråk för något visst ändamål.

I 3 kap 1 § PBL anges vidare att byggnader ska placeras och utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- eller landskapsbilden och till natur- och kulturvärdena på platsen.

I 3 kap 2 § PBL föreskrivs att byggnader ska placeras och utformas så att de eller deras avsedda användning inte inverkar menligt på trafiksäkerheten eller på annat sätt medför fara eller betydande olägenheter för omgivningen.

För buller utomhus från vindkraftverk används riktvärdet 40 dB(A). Riktvärdet bör inte överskridas. Detta riktvärde har fastslagits i praxis. Genom praxis har

även arbetats fram rekommendation om maximal skuggtid från vindkraftverk. Den teoretiska skuggtiden vid störningskänslig bebyggelse bör inte överstiga 30 timmar per år och den faktiska skuggtiden bör inte överstiga åtta timmar per år och 30 minuter om dagen.

Enligt tillägg till översiktsplan för Ystads kommun, Vindkraftsplan, antagen den 2 februari 2011, är fastigheten Fröslöv 2:3 inte belägen i de områden som utpekats som lämpliga för prövning av vindkraftverk.

Länsstyrelsen gör följande bedömning. För fastigheten finns inga utpekade riksintressen eller andra förordnanden.

Av aktuell vindkraftsplan följer att enstaka områden i Ystads kommun utpekats som lämpliga för prövning av vindkraftverk. Vidare framgår att allmänna intressen såsom exempelvis kultur, natur och friluftsliv tillsammans täcker i stort sett resterande delar av kommunens yta. Fastigheten ifråga är belägen utanför dessa särskilt utpekade områden men ingår inte heller i område som anses olämpligt för etableringar. Enligt det överklagade beslutet innebär sammanvägningarna som legat till grund för Vindkraftsplanen att det aktuella området inte anses lämpligt för prövning av vindkraftsetableringar. Detta grundar sig bland annat på närheten till Fröslövsån som bedömts som ett värdefullt naturinslag i det annars uppodlade landskapet samt landskapsbilden i sin helhet. Länsstyrelsen noterar emellertid att de värden som framförts inte lett till att området pekats ut som riksintresse för naturvård enligt 3 kap 6 § miljöbalken och inte heller i övrigt erhållit något formellt skydd i form av ett naturreservat eller dylikt enligt miljöbalken. Vindkraftverken avses etableras utanför strandskyddat område och kan inte heller i övrigt anses påverka livsmiljön för vilda växter och djur vid Örumsån och dess omgivningar på ett sådant sätt att bygglovet av den anledningen inte kan beviljas.

Vindkraftverken avses placeras ca 800 meter respektive 1 200 meter från byggnadsminnet Örumshuset och Örums by. Örums by liksom Örumshuset ingår som kärnvärde i det område som i Regionala kulturmiljöprogrammet utmärkts som "Särskilt värdefull kulturmiljö i Skåne".

I tidigare ställningstagande från Länsstyrelsen från 14 april 2000, dnr 204-22880-98 och 204-22881-98 hänvisades bland annat till 3 kap 1 § PBL att byggnader ska

placeras och utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- eller landskapsbilden och till natur- och kulturvärdena på platsen. Vidare hänvisades till Länsstyrelsens planeringsunderlag "lokalisering av vindkraftverk och radiomaster i Skåne" från 1996 i vilket det framgår att sammanhängande kulturmiljöer på slätten kräver stora skyddsavstånd för att de kulturhistoriska värdena inte skall spolieras och att Örumshuset ingår i en sådan sammanhängande kulturmiljö. I internyttrande önskade Kulturmiljöenheten ett fotomontage för att kunna bedöma huruvida föreslagen placering skulle påverka byggnadsminnet menligt eller ej, något sådant fotomontage lämnades emellertid inte in.

Fotomontage har redovisats i det nu aktuella ärendet och Länsstyrelsens kulturmiljöenhet har den 15 september 2011 även tagit del av förhållandena på platsen.

Beträffande kulturmiljön gör Länsstyrelsen följande bedömning. Vindkraftverken kommer att vara synliga och därigenom påverka det omgivande landskapet, främst genom att vara visuellt påtagliga. Ett landskaps karaktär kan både fungera förstärkande och förminsande på de kulturhistoriska värdena på objekt som ingår i landskapet. Landskapet kan också vara en väsentlig del av förståelsen för de ingående objektens tillkomst och utformning. I detta fall gör Länsstyrelsen den bedömningen att kärnvärdena i såväl Örumshuset som Örums by inte allvarligt skadas av nya tillägg i form av vindkraftverk i det omgivande landskapet. Uttryck för de kulturhistoriska värdena i Örums by ligger i bystrukturen med gårdar och hus i nära anslutning till bygatan samt byggnadernas ålderdomlighet. Byn har i det område som markerats som särskilt värdefull kulturmiljö i det regionala kulturmiljöprogrammet ett visst skyddsavstånd för att säkerställa att byns avgränsning och tydlighet utåt bevaras och inte till exempel byggs ihop och införlivas i ett modernt villaområde. Vindkraftverk i närheten påverkar inte upplevelsen av byn som avgränsad och samlad. Det kulturhistoriska värdet i Örumshuset ligger i dess vittnesmål om gången tids byggnads- och bostadsskick. Dessa värden är fortfarande läsbara och intakta och bedöms inte påtagligt förändras av nya tillägg i närmiljön. Örumshuset är en byggnad som inte har haft för avsikt att synas eller dominera i landskapet på sätt som exempelvis kyrkor eller borgar har haft och därigenom åsamkas landskapet inte någon allvarlig skada av den konkurrerande uppmärksamhet som vindkraftsverken innebär. Några riksintresseområden för kulturmiljö finns inte i närheten varför dessa inte påverkas.

Generellt medför uppförande och drift av vindkraftverk en viss påverkan på landskapsbilden. I det aktuella området är landskapsbilden redan påverkad av bland annat befintliga vindkraftverk, silos och kraftledningar. Den ytterligare påverkan som de sökta vindkraftverken kommer att medföra kan inte anses vara av sådan omfattning att bygglov på den grunden inte kan beviljas.

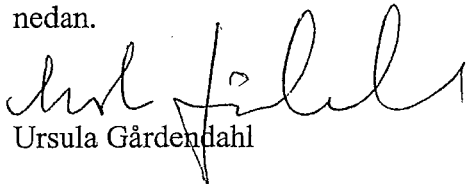
Vid en avvägning mellan motstående intressen finner Länsstyrelsen att det enskilda intresset för markägaren att uppföra vindkraftverk på sin fastighet samt det allmänna intresset att utöka utbyggnaden av vindkraften i Sverige överväger övriga allmänna intressen som framkommit under ärendets handläggning. Länsstyrelsen finner därmed att etableringen ifråga kan godtas vid en prövning enligt 2 kap PBL och 3 kap 1 § PBL.

I PBL föreskrivs vidare att byggnader ska placeras och utformas så att de eller deras avsedda användning inte inverkar menligt på trafiksäkerheten eller på annat sätt medför fara eller betydande olägenheter för omgivningen. Vid bedömning av frågan om betydande olägenhet uppkommit för omgivningen till följd av byggnadsföretaget innefattas ett krav om att olägenheten ska vara av kvalificerat slag. Enligt inlämnade beräkningar för buller och skuggor kommer ackumulerad ljudnivå vid bostadshuset på fastigheten Fröslöv 2:3 att uppgå till 43,8 dB(A), vilket betydligt överskrider gällande riktvärden. Ljudnivån vid bostadshus benämnt Lycke, beläget på den norra delen av fastigheten Örum 45:1, beräknas uppgå till 39,6 dB(A). Norr om etableringen vid bostadshuset på fastigheten Glattorna 55:3 beräknas ljudnivån uppgå till 39,2 dB(A), alltså att riktvärdet om maximalt 40 dB(A) underskrids mycket knappt. Förväntad skuggpåverkan per år vid bostadshuset på fastigheten Fröslöv beräknas överstiga 19 timmar. I ansökan presenteras inga uppgifter om möjligheten till eventuell effektnedsättning av vindkraftverken och huruvida en sådan skulle medföra andra ljudnivåer. Med anledning av det ovan anförda finner Länsstyrelsen att etableringen enligt ansökan om bygglov kommer att medföra sådana betydande olägenheter för omgivningen i form av bullerstörningar och i viss mån skuggkastning att bygglov inte kan beviljas. Länsstyrelsen avslår därför överklagandet.

I ärendets handläggning har Jonas Haas, Kulturmiljöenheten, deltagit.

Detta beslut kan överklagas till Mark- och miljödomstolen, Växjö tingsrätt, se nedan.

Ursula Gårdendahl

Expedition till

Ystads kommun, Myndighetsnämnden, ~~271 80 MALMÖ~~

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut ska ni skriva till Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas till Länsstyrelsen i Skåne län, Rättsenheten, 205 15 MALMÖ.**

Av överklagandet ska framgå vilket beslut ni överklagar (ange diarienummer) och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ni bör också tala om varför ni anser att beslutet ska ändras.

Skrivelsen ska undertecknas. Uppge även namn och telefonnummer. Om ni har handlingar eller annat som ni anser stöder er uppfattning bör ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått ert överklagande **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Annars kan överklagandet inte tas upp till prövning. Om **förenklad delgivning** tillämpas gäller istället de regler som informerats om i samband med bekräftelsen på överklagandet.

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni kontakta Länsstyrelsen, tel 040-25 20 00 (växel).

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL SOM HAR ÖVERKLAGATS TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.